

دانشگاه گیلان

به نام خدای مهربانی ها

امتحان پایان ترم ریاضی عمومی ۱

۱۷ دی ۱۴۰۱

مدت امتحان: ۱۰۵ دقیقه

نام و نام خانوادگی:

شماره دانشجویی:

۱. انتگرال های زیر را بدست آورید (۳ نمره).

a) $\int \frac{1}{\sqrt{1 + \sin(x) - \cos(x)}} dx$

b) $\int \sin(2x)e^{\cos(x)} dx$

۲. فقط یکی از دو سوال زیر را پاسخ دهید (۱.۵ نمره).

الف) سطح محصور به دایره $x^2 + y^2 = 1$ ، محور x ها و محور xy ها، واقع در ربع اول دستگاه مختصات را حول خط $x = -1$ دوران میدهیم. حجم حاصل از این دوران را بدست آورید.

ب) مساحت شکل محصور در داخل دایره $r = 1$ و بیرون رز چهاربرگ $r = 2 \sin(2\theta)$ را محاسبه کنید.

۳. حدود زیر را بیابید (۳ نمره).

a) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} \left(\tan\left(\frac{1}{n}\right) + \tan\left(\frac{2}{n}\right) + \dots + \tan(1) \right)$

b) $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\int_0^{\sqrt{x}} e^{t^2} dt}{2\sqrt{x}}$

۴. همگرایی یا واگرایی هر یک از عبارات های زیر را بررسی کنید (۳ نمره).

a) $\int_e^{\infty} \frac{\cos^2(x)}{x(\ln(x))^2} dx$

b) $\sum_{n=2}^{\infty} \left(1 - \frac{1}{n}\right)^{n^2}$

۵. دامنه همگرایی سری توانی زیر را بیابید و در مورد نقاط کرانه آن بحث کنید (۱.۵ نمره).

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(n!)^2 (x-1)^n}{(2n)!}$$

حل سوال اه قسمت الف ه (سوال تکراری دی ۱۳۹۲ و دی ۱۳۹۸)

(سطح سوال: سخت)

$$\int \frac{1}{1 + \sin x + \cos x} dx$$

تکنیک ۷ (مثلثاتی)

$$\begin{cases} t = \tan\left(\frac{x}{2}\right) \\ dx = \frac{2dt}{1+t^2} \end{cases} \begin{cases} \sin x = \frac{2t}{1+t^2} \\ \cos x = \frac{1-t^2}{1+t^2} \end{cases}$$

$$= \int \frac{1}{1 + \frac{2t}{1+t^2} - \frac{1-t^2}{1+t^2}} \frac{2dt}{1+t^2} = 2 \int \frac{1}{1+t^2 + 2t - 1+t^2} dt = \int \frac{1}{t^2 + 2t} dt$$

تکنیک ۴ (تجزیه کسری)

$$= \int \frac{1}{t(t+1)} dt$$

$$= \int \left(\frac{1}{t} - \frac{1}{t+1} \right) dt$$

$$= \ln|t| - \ln|t+1| + c, \quad t = \tan\left(\frac{x}{2}\right)$$

حل سوال، قسمت ب :

(سطح سوال: متوسط)

$$= \int 2 \sin(x) \cos(x) e^{\cos(x)} dx \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{تکنیک ۱ (تغییر متغیر)} \\ \cos(x) = t \\ -\sin x dx = dt \end{array} \right.$$

$$= -2 \int t e^t dt \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{تکنیک ۲ (جزبه جز)} \\ t = u \longrightarrow dt = du \\ e^t dt = dv \longrightarrow e^t = v \end{array} \right.$$

$$= -2(t e^t - \int e^t dt) = -2(te^t - e^t + c)$$

$$= 2e^t (1-t) + \alpha$$

$$= \underline{2e^{\cos(x)} (1 - \cos(x)) + \alpha}$$

هل سوال ۲، قسمت الف :
(سطح سوال: سخت)

مهم دوران
$$V = 2\pi \int_a^b x f(x) dx$$

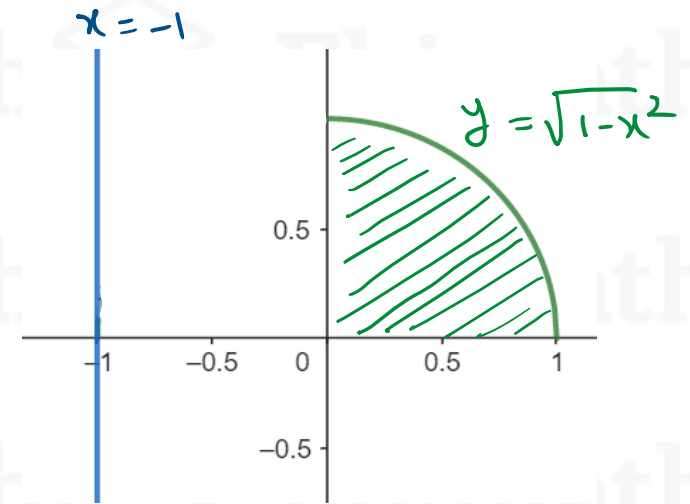
$$V = 2\pi \int_a^b (x - \alpha) f(x) dx$$

$$V = 2\pi \int_0^1 (x - (-1)) \sqrt{1-x^2} dx$$

$$= 2\pi \int_0^1 (x+1) \sqrt{1-x^2} dx = 2\pi \left(\int_0^1 x \sqrt{1-x^2} dx + \int_0^1 \sqrt{1-x^2} dx \right)$$

تکنیک ۵ (تغییر متغیر مثلثاتی)   تکنیک ۲ (تغییر متغیر ادیکالی)

$$= 2\pi \left(\frac{1}{3} + \frac{\pi}{4} \right)$$

$$\int_0^1 x \sqrt{1-x^2} dx \begin{cases} 1-x^2 = t^2 \\ -2x dx = 2t dt \end{cases} = -\int_1^0 t^2 dt = \int_0^1 t^2 dt = \left. \frac{t^3}{3} \right|_0^1 = \frac{1}{3}$$

$$\int_0^1 \sqrt{1-x^2} dx \begin{cases} x = \sin \theta \\ dx = \cos \theta d\theta \end{cases} = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sqrt{1-\sin^2 \theta} \cos \theta d\theta = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^2 \theta d\theta = \frac{1}{2} \int_0^{\frac{\pi}{2}} (1 + \cos 2\theta) d\theta = \frac{\pi}{4}$$

حل سوال ۲، قسمت ب :
(سطح سوال: سخت)

مساحت قطبی $A = \frac{1}{2} \int_a^b r^2 d\theta$

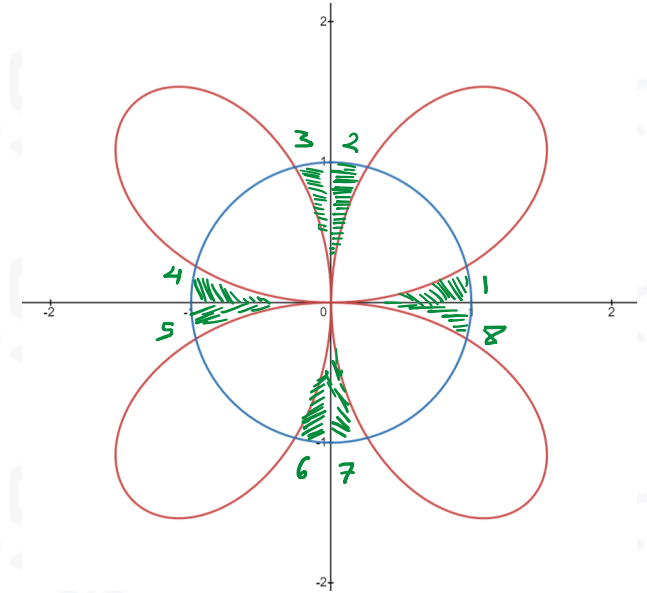
$$\rightarrow 2 \sin(2\theta) = 1 \rightarrow \sin(2\theta) = \frac{1}{2} \rightarrow 2\theta = \frac{\pi}{6} \rightarrow \theta = \frac{\pi}{12}$$

$$A = \lambda \times \left[\frac{1}{2} \int_0^{\frac{\pi}{12}} \left((1)^2 - (2 \sin 2\theta)^2 \right) d\theta \right]$$

$$= \lambda \times \frac{1}{2} \left[\int_0^{\frac{\pi}{12}} \left(1 - 4 \sin^2 2\theta \right) d\theta \right] = \lambda \times \frac{1}{2} \left[\int_0^{\frac{\pi}{12}} \left(1 - 2(1 - \cos 4\theta) \right) d\theta \right]$$

$$= \lambda \times \frac{1}{2} \left[\int_0^{\frac{\pi}{12}} \left(-1 + 2 \cos 4\theta \right) d\theta \right] = \lambda \times \frac{1}{2} \left[\left(-\theta + \frac{1}{2} \sin 4\theta \right) \Big|_0^{\frac{\pi}{12}} \right]$$

$$= \lambda \times \frac{1}{2} \left(-\frac{\pi}{12} + \frac{\sqrt{3}}{4} \right) = \frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{\pi}{12}$$

هل سوال ۳، قسمت الف :

(سطح سوال: ساده)

$$\text{هر انتگرالی} \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n f\left(\frac{i}{n}\right) = \int_0^1 f(x) dx$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \tan\left(\frac{i}{n}\right) = \int_0^1 \tan(x) dx$$

$$= \int_0^1 \frac{\sin(x)}{\cos(x)} dx = -\ln |\cos x| \Big|_0^1$$

$$= \ln |\cos 0| - \ln |\cos 1| = \ln |1| - \ln |\cos 1| = \underline{-\ln |\cos 1|} = \underline{\ln |\sec 1|}$$

حل سوال ۳، قسمت ب :

(سطح سوال: ساده)

$$y = \int_{v(x)}^{u(x)} f(t) dt \rightarrow y' = u'(x)f(u) - v'(x)f(v)$$

مشتق از انتگرال

$$= \frac{0}{0} \xrightarrow{Hop} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{1}{\sqrt[3]{x^2}} e^{\sqrt[3]{x^2}}}{\frac{2}{\sqrt[3]{x^2}}} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{\sqrt[3]{x^2}}}{2} = \frac{1}{2}$$

هل سوال ۴، قسمت الف : **آزمون مقایسه:**

(سطح سوال: ساده)
اگر داشته باشیم $g(x) \leq f(x)$ اگر $\int f(x) dx$ همگرا باشد $\int g(x) dx$ نیز همگراست. (بزرگه همگرا باشه کوچیکه هم همگراست.)

$$\int_e^\infty \frac{\cos^2 x}{x (\ln x)^3} dx \xrightarrow{\text{صورت را بزرگ می کنیم}} \int_e^\infty \frac{1}{x (\ln x)^3} dx \longrightarrow g(x) = \frac{\cos^2 x}{x (\ln x)^3} \leq f(x) = \frac{1}{x (\ln x)^3}$$

برای تعیین همگرایی انتگرال $\int_e^\infty \frac{1}{x (\ln x)^3} dx$ مستقیم انتگرال را حل می کنیم:

$$\int_e^\infty \frac{1}{x (\ln x)^3} dx \quad \begin{cases} \ln x = t \\ \frac{dx}{x} = dt \end{cases} = \int_1^\infty \frac{dt}{t^3} = \frac{-1}{2t^2} \Big|_1^\infty = \frac{1}{2}$$

تکنیک (تغییر متغیر) حاصل انتگرال عدد است پس **همگرا** است

بنابراین طبق آزمون **مقایسه** چون $\frac{\cos^2 x}{x (\ln x)^3} \leq \frac{1}{x (\ln x)^3}$ و $\int_e^\infty \frac{1}{x (\ln x)^3} dx$ همگراست پس $\int_e^\infty \frac{\cos^2 x}{x (\ln x)^3} dx$ نیز همگراست.

حل سوال ۴، قسمت ب :

(سطح سوال: متوسط)

$$\text{آزمون ریشه} \rightarrow L = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\left(1 - \frac{1}{n}\right)^{n^2}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{n}\right)^n = 1^\infty$$

$$= e^{\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{n} - 1\right)n} = e^{-1} < 1 \quad \text{همگراست}$$

هل سوال ۵: بازه همگرایی، روش اول:

(سطح سوال: سخت)

$$\text{آزمون ریشه} \rightarrow L = \lim_{n \rightarrow \infty} n \sqrt[n]{\left| \frac{(n!)^2}{(2n)!} (x-1)^n \right|} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{(n!)^2}}{\sqrt[n]{(2n)!}} |x-1|$$

$$\boxed{\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{(kn)!} = \left(\frac{kn}{e}\right)^k} \rightarrow = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\left(\frac{n}{e}\right)^2}{\left(\frac{2n}{e}\right)^2} |x-1| = \frac{1}{4} |x-1|$$

شرط همگرایی $\rightarrow \frac{1}{4} |x-1| < 1 \rightarrow |x-1| < 4 \rightarrow -4 < x-1 < 4 \rightarrow \underline{-3 < x < 5}$

$x = -3$ بررسی $\rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(n!)^2}{(2n)!} (-4)^n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{4^n (n!)^2}{(2n)!} (-1)^n$ *آزمون سری متناوب*

$x = 5$ بررسی $\rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} \frac{4^n (n!)^2}{(2n)!}$ *آزمون ریشه* $\rightarrow L = \lim_{n \rightarrow \infty} n \sqrt[n]{\frac{4^n (n!)^2}{(2n)!}} = 1$

آزمون ریشه و نسبت جواب نمی دهد و باید از آزمون رابه استفاده کرد.

هل سوال ۵ : بازه همگرایی
روش دوم:

آزمون نسبت

$$\rightarrow L = \lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{\frac{((n+1)!)^2}{(\Gamma(n+1))!} (x-1)^{n+1}}{\frac{(n!)^2}{(\Gamma n)!} (x-1)^n} \right| = \lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{(n+1)^2 (n!)^2}{(\Gamma n + 2)(\Gamma n + 1)(\Gamma n)!} (x-1)}{\frac{(n!)^2}{(\Gamma n)!}} \right|$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(n+1)^2}{(\Gamma n + 2)(\Gamma n + 1)} |x-1| = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^2}{4n^2} |x-1| = \frac{1}{4} |x-1|$$

شرط همگرایی

$$\frac{1}{4} |x-1| < 1 \rightarrow |x-1| < 4 \rightarrow -4 < x-1 < 4 \rightarrow \underline{-3 < x < 5}$$

بررسی $x = -3$

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(n!)^2}{(\Gamma n)!} (-4)^n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{4^n (n!)^2}{(\Gamma n)!} (-1)^n \quad \text{آزمون سری متناوب}$$

بررسی $x = 5$

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{4^n (n!)^2}{(\Gamma n)!} \quad \text{آزمون ریشه} \rightarrow L = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\frac{4^n (n!)^2}{(\Gamma n)!}} = 1$$

آزمون ریشه و نسبت جواب نمی دهد و باید از آزمون رابه استفاده کرد.

دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

معادلات

دیفرانسیل

تالیف: ابراهیم شاه ابراهیمی

کارشناس ارشد مهندسی عمران

دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

فصل ۱: معادلات مرتبه اول

فصل ۲: معادلات مرتبه دوم و بالاتر

فصل ۳: حل معادلات دیفرانسیل با سری

فصل ۴: تبدیل لاپلاس

فصل ۵: حل دستگاه معادلات دیفرانسیل

دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

۲

ریاضیات عمومی

تالیف: ابراهیم شاه ابراهیمی

کارشناس ارشد مهندسی عمران

دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

فصل ۱: توابع برداری

فصل ۲: توابع چند متغیره

فصل ۳: انتگرال ۲ گانه

فصل ۴: انتگرال ۳ گانه

فصل ۵: انتگرال روی خم

فصل ۶: انتگرال روی سطح

دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

۱

ریاضیات عمومی

تالیف: ابراهیم شاه ابراهیمی

کارشناس ارشد مهندسی عمران

دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

فصل ۱: اعداد مختلط

فصل ۲: حد و پیوستگی

فصل ۳: مشتق

فصل ۴: انتگرال

فصل ۵: کاربرد انتگرال

فصل ۶: سری

فصل ۷: پیوست

برای دریافت جزوات و ویدئوهای اصلی کلاس و همچنین نمونه سوالات امتحانی به سایت EbiMath.com

و یا کانال تلگرامی [@EbiMath](https://t.me/EbiMath) مراجعه کنید.